רשות ניירות ערך
Israel Securities Authority
سلطة الأوراق المالية

פרוטוקול מליאת רשות ניירות ערך מספר 7-2024

שהתקיימה ביום ראשון, 2 ביוני 2024, בשעה 15:00, באופן דיגיטלי

הערה בעניין צורת ניהול הפרוטוקול: החל מחודש ינואר 2012, הפרוטוקולים נערכים בדרך של תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור אינם כוללים נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיות של אדם או חברה, עניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים, וכדומה.

חברי המליאה: **ספי זינגר, יוסי סעדון, עדית סולברג, שמואל ליטוב, ברוך לוברט**

סגל הרשות: **עודד שפירר, אמיר וסרמן, אביטל קרופניק, אסף ארז, אבי לאור, אביטל קורפניק, חגי בן ארזה, חנוך הגר, ענבל פולק, איציק שורקי, ליי גולברוך, ליאור בטיטו, נועם רווה, אור שטרנברג, אורלי קורן, אורנה נחום, רן ריפולד, רז ינאי, רוני בקמן, ספיר מלול, סיון כרמון, צפנת מזר-לייסט, זהר אזרזר, אבי וורשביאק, אורית שרייבר, אילן גילדין**

רשות ניירות ערך
Israel Securities Authority
سلطة الأوراق المالية

<u>על סדר היום</u>

1. הצעה להפחתת אגרות רכזי הצעה;
2. הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או למתן שירות מידע פיננסי, לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור;
3. הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין ציות וניהול סיכונים – לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור;
4. הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין מיקור חוץ – לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור;
5. תיקון הוראה לנותני שירותי מידע ויוזמים בסיסיים – לאישור המליאה אחרי הערות ציבור;
6. טיוטת כללי הודעה לרשות ניירות ערך מכוח חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום – לעדכון המליאה לפני פרסום הערות ציבור;
7. הארכת הוראה זמנית למנהלי הקרנות והנאמנים בדבר נכסים שמותר להחזיק ולרכוש בקרן גידור בנאמנות – לעדכון המליאה לפני פרסום הערות ציבור.

עיקרי הדברים

נושא 1 - הצעה להפחתת אגרות רכזי הצעה

רקע

מובאת לעדכון המליאה הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (הצעה באמצעות רכז הצעה), התשע"ז-2017 (להלן: "**תקנות רכזי הצעה**"), לפיה מוצע להפחית את שיעור האגרות השנתיות שרכזי הצעה משלמים לרשות לגובה שישקף בצורה טובה יותר את עלות הפיקוח עליהם.

במסגרת תיקון מס' 58 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, נוסף לחוק פרק ה'5 שהסדיר לראשונה, תחת פיקוח רשות ניירות ערך, פלטפורמות אינטרנטיות המוגדרות בחוק כרכזי הצעה, שבאמצעותן חברות פרטיות יכולות לגייס הון או חוב מהציבור בפטור מפרסום תשקיף – במנגנון של מימון המונים. חברה המבקשת לפעול כ'רכז הצעה' חייבת לעמוד בתנאי כשירות שנקבעו בחוק ולהירשם במרשם הרכזים שמנהלת הרשות. במרשם רכזי ההצעה רשומים כיום שבעה רכזים. יחד עם זאת, נכון להיום, רק שלושה מתוך השבעה הם רכזים פעילים אשר גייסו כספים מהציבור במסגרת הפטור. תקנות רכזי הצעה מסדירות את אופן פעולתם של רכזי ההצעה, לרבות את סכומי האגרות שהם נדרשים לשלם לרשות. לפי התקנות, רכז הצעה נדרש לשלם לרשות אגרת רישום חד פעמית בסכום של 56,205 ש"ח לצורך תחילת פעילותו ורישומו במרשם הרכזים, וכן אגרות שנתיות הנחלקות לשני סוגים: אגרה שנתית קבועה ואגרת גיוס משתנה. את האגרה השנתית הקבועה על רכז ההצעה לשלם לרשות בראשון באוגוסט של כל שנה, בסכום קבוע של 56,205 ש"ח; ואת אגרת הגיוס המשתנה על הרכז לשלם לרשות בתום כל רבעון, בעד כל גיוס שבוצע באמצעותו ברבעון שחלף, בשיעור של שני אחוזים (2%) מסכום כל גיוס כאמור, ולא יותר מסך של 56,205 ש"ח לגיוס.

ההצעה להפחתת אגרות רכזי הצעה התגבשה בעקבות ממצאי בחינה רוחבית שנעשתה בתחום פעילות מימון המונים לאחר מספר שנות פעילות, במסגרתה נבחן גם שיעור האגרות המוטל על פעילותם, בין היתר, לאור הצורך שעלה מצד רכזי ההצעה. יצוין כי עד לשנת 2020 רכזי הצעה נהנו מהגנת ינוקא, שהעניקה פטור מתשלום אגרות כאמור. זאת, בזמן שבשנים אלו נשאה הרשות בעלויות תחילת הפיקוח שמעצם טבען היו גבוהות יותר מעלויות הפיקוח השוטף כיום. החל משנת 2021, רכזי הצעה משלמים אגרות שנתיות לרשות ונוצר מצב שעלויות הפיקוח המוטלות על הרשות בגין פעילות זו נמוכות באופן יחסי מסכומי האגרות השנתיות שמשולמים על ידי רכזי הצעה. בנוסף, קורה לא אחת שגובה האגרות שרכזי ההצעה משלמים עולה לכדי 20 אחוז מסך ההכנסות השנתיות שלהם וזה בשל המודל העסקי שלהם שמבוסס בעיקר על הכנסות

מעמלות בשיעור קבוע מכל גיוס. מסיבות אלה, שיעור האגרות השנתיות מטיל נטל כבד על הפעילות של רכזי ההצעה וכן מרתיע גופים חדשים מלהיכנס לשוק. לכן, כדי להגדיל ולעודד את הפעילות של רכזי הצעה, מוצע לתקן את סעיף 11 לתקנות רכזי הצעה כך שיופחתו סכומי האגרות השנתיות בשיעורים הבאים: ראשית, הפחתת סכום האגרה השנתית הקבועה לסכום הזהה לסכום האגרה הנדרשת עבור תאגידים מדווחים בעלי הון עצמי מינימלי (הקבוע בדרגה א' בתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (אגרה שנתית), תשמ"ט-1989), העומד על 43,835 ש"ח חלף 56,205 ש"ח; שנית, הפחתת שיעור אגרת הגיוס המשתנה לשיעור של שלוש עשיריות האחוז (0.03%) מסך כל גיוס חלף שני אחוזים (2%). זאת, לשם התאמה נכונה יותר בין עלות משאבי הפיקוח לאגרות שמושתות על רכזי ההצעה. יתרה מכך, מוצע לרכז את גביית האגרות בתשלום אחד פעם בשנה (באוגוסט), במקום חמש פעמים בשנה (אוגוסט ובסוף כל רבעון). הוצגו הערכות השלכות ההפחתה הכוללת שאינן גבוהות באופן אבסולוטי בגלל היקפי הפעילות הנמוכים.

ההפחתה המוצעת צפויה להקל על הגופים המפוקחים, בעוד שההשפעה על תקציב הרשות ועל תשומות הפיקוח תהיה מוגבלת.

סגל הרשות יפרסם את ההצעה להערות ציבור באתר הרשות, ולאחר קבלת ההערות וביצוע שינויים, ככל שיידרש, יביא את ההצעה לאישור המליאה.

דיון

לשאלת חברת המליאה האם הרשות צופה שהפחתת שיעור האגרות והקטנת חסמי הכניסה יגרמו לחברות קטנות להתחיל לפעול בתחום והאם כרוכים בכך סיכונים, הושב כי התחום של מימון המונים מיועד מלכתחילה לגיוסים קטנים, של בערך עד 6 מיליון ש"ח. מדובר בהשקעות קטנות שאינן מתאימות לבורסה. יחד עם זאת, התחום הזה מקובל בעולם ורכזי הצעה מפוקחים באופן יחסי על ידי הרשות, וכגורם מתווך בין החברות המגייסות לציבור המשקיעים, הם לוקחים אחריות מסוימת. כמות רכזי הצעה הפעילים בישראל נמוך מאוד ואחת הסיבות לכך היא שיעור האגרות הגבוה שהם משלמים, אך לא רק, חסמים נוספים שיכולים להיות הם לדוגמה היקפי הגיוס הקטנים יחסית. בנוסף, צוין כי נושא המימון של חברות קטנות ובינוניות נמצא על סדר היום של הרשות ואף פורסם לפני מספר שבועות קול קורא בנושא, שעוסק בין השאר, גם בתחום של מימון המונים. יחד עם זאת, הפרויקט הזה עוד נמצא בעבודת מטה ולכן הפחתת האגרות עשויה לעזור לפתוח את השוק.

חבר המליאה העלה חשש לגבי תחרות לא הוגנת שיכולה להתרחש בשנה הראשונה, שכן עד שההפחתה תעבור החברות הוותיקות כבר ישלמו את הסכומים הנדרשים בכל רבעון ואם ייכנסו שחקנים חדשים לאחר ההפחתה, הם יהיו פטורים מתשלום בכל רבעון וישלמו רק פעם אחת באוגוסט בשיעור קטן יותר, ושאל האם הסגל חשב על מנגנון או הוראת מעבר שיסדירו את זה במענה הושב כי כבר היום קיים בתקנות סעיף שקובע שרכז הצעה חדש לא פטור מתשלום אגרה שנתית בשנת הרישום הראשונה שלו, לרבות אגרת הגיוס המשתנה שתיחשב לפי התיקון כאגרה שנתית. בנוסף, הוער כי ייתכן שיש מקום לבחון הוספה של הוראת מעבר, אך זה תלוי במועד שבו התיקון יעבור. השנה זה כבר לא רלוונטי כי התיקון לא יעבור עד אוגוסט, ולכן ניתן לשקול זאת בהמשך לפי התקדמות החקיקה. עוד הובהר בהתייחס לחשש של חבר המליאה, כי התיקון לא אמור לפגוע בתחרות, שכן התיקון יחול בהתאם למועד תחילתו על הגיוסים שיהיו מאותו מועד והלאה, ללא תלות בזהות רכז ההצעה או החברה המגייסת. כמו כן, בדרך כלל החברות שמגייסות אינן מתחרות אחת בשנייה באופן ישיר. עוד שאל חבר המליאה מה תהיה ההתייחסות לרכז הצעה שנמצא בעיצומו של הליך גיוס במועד שהתקנות עוברות, הושב כי ההנחה היא שמועד התחילה יהיה במועד שבו התקנות עוברות, ויכול להיות מצב שרכז הצעה שגייס קרוב למועד הכניסה לתוקף עדיין יצטרך לשלם את המחיר הנוכחי ולא את המחיר לאחר הפחתה. המחיר נגבה מרכז ההצעה עצמו ולא מהחברה המגייסת.

לשאלת חבר המליאה האם לפני ההפחתה המוצעת באגרות, הרשות בחנה קודם את רמת הפיקוח שלה על רכזי הצעה והאם יש לעמדתה מקום לאמץ פיקוח הדוק יותר או להשוות אותו לפיקוח החל על חברות ציבוריות למשל, הושב כי עלויות הפיקוח של הרשות נמוכות מההכנסות מהאגרות לא מאחר שהיקף הפיקוח מצומצם, אלא מאחר שמלכתחילה בעת הסדרת התחום של רכזי הצעה ההנחה הייתה שיתחילו לפעול הרבה חברות ולכן המודל הכלכלי העריך שיידרשו תשומות פיקוח גבוהות מצד הרשות, אך בפועל מעט רכזי הצעה נרשמו. עוד שאל חבר המליאה האם הרשות מסתפקת במודל הפיקוח הנוכחי על רכזי הצעה והאם היא לא רואה מקום להרחיב אותו, והושב כי לעמדת הרשות, היקף ורמת הפיקוח היום מספקת ולא קיים חוסר בפיקוח. עוד צוין כי בעבר ההערכה הייתה שיהיו עוד תשתיות משמעותיות שהרשות תצטרך לשלם עליהן אם יפעלו הרבה רכזי הצעה. בפועל, התברר שמספר הגופים שפועלים נמוך בהרבה ולכן תשומות הפיקוח מופחתות. עוד הוסבר, כי הרשות מפקחת על הפלטפורמה עצמה של רכזי ההצעה ולא על החברות המציעות. במסגרת הפיקוח הראשוני, הסגל במחלקת תאגידים נפגש עם החברה שמעוניינת להירשם כרכז הצעה. לאחר מכן, מתבצעת בדיקה בעניינה של אותה חברה, ולבסוף מתבצע הליך הרישום שלה. במסגרת התהליך, הסגל בודק כשירויות כאלה ואחרות, מהימנות

וכדומה. לאחר שהחברה כבר נרשמת כרכז הצעה, יש מולה אינטראקציה מידי שנה באופן שוטף. כך לדוגמה, החברות נדרשות לשלוח לרשות דוח שנתי עם פורמט שמשקף את כל הפעילות שלהן במהלך השנה. בנוסף, מקיים עם הגופים שיח שוטף, הן בנוגע לשאלות וסוגיות שעולות אצלם, והן באמצעות פניות יזומות. הדגש הוא שהרשות מפקחת על רכזי הצעה ולא על החברות שמציעות באמצעותם. בנוסף שאל חבר המליאה, האם זה בסדר מבחינת הרשות שאותן חברות מגייסות, שלא רוצות להיות חברות ציבוריות, יכולות להיעזר ברכזי הצעה ולעשות מעין הנפקה לציבור בלי תשקיף ובלי להיות נתונות לפיקוח של הרשות, . במענה הושב כי זאת ליבת המודל של רכזי הצעה. בתחום מימון המונים יש איזון בין הקלה מסוימת בפיקוח של הרשות לבין מגבלות על אותן חברות מגייסות לגבי סכום הכספים שהן יכולות לגייס בהנפקה בודדת ובמשך שנה, וכן ישנן מגבלות על המשקיעים עצמם ביחס לסכומי ההשקעה המותרים ועוד. עוד שאל חבר המליאה האם יש לרשות תיעוד של מקרים שקרו בישראל או בעולם לגבי חברות שגייסו באמצעות רכזי הצעה ובסוף פשטו רגל או שהטעו את הציבור. במענה הושב כי ראשית, ההסדר הבסיסי של מימון ההמונים הוא הסדר שנמצא בחקיקה וכן מבוסס על הדין בארה"ב, כאשר נקודת המוצא שלו היא שמדובר בגיוסים בהיקפים קטנים בהשוואה לגיוסים ציבוריים. שנית, הסיכון שכל אדם יכול לקחת על עצמו הוא מוגבל מאוד, מדובר בהשקעה של כמה עשרות אלפי שקלים. יחד עם זאת, מדובר בהשקעות בסיכון גבוה מאוד, אלה לא השקעות סולידיות ולכן הן מתווכות על ידי רכזי ההצעה. מצד אחד, המחוקק רוצה לאפשר שוק שהוא לא מפוקח באופן מלא כמו שוק ציבורי עם תשקיפים וגילוי, שכן הוא לא מתאים לזה מבחינת הגודל שלו. ומצד שני, המטרה היא לאפשר אפיק נוסף של מימון ועדיף שיהיה עליו פיקוח כלשהו, מאשר שלא יהיה פיקוח כלל. בנוסף, הוער כי התקנות קובעות במפורש בגילוי שרכזי הצעה נדרשים לתת לציבור, שהרשות לא מפקחת על החברות ובנוסף, יש לא מעט מסמכים באתר הרשות שמופנים לציבור המשקיעים העוסקים בחינוך פיננסי ומסבים את תשומת לב המשקיעים לכך שההשקעה במימון המונים לא מפוקחת על ידי הרשות.

לשאלת חבר המליאה האם יש ממד של החזר אגרות שכבר שולמו, הושב כי ההחזר הוא לא רטרואקטיבי, אלא צופה פני עתיד.

חברי המליאה עודכנו בדבר נוסח התיקון המוצע והוא יפורסם להערות ציבור. לאחר קבלת הערות הציבור וביצוע שינויים בנוסח התיקון, ככל שידרשו, יובא לאישור המליאה נוסח מעודכן של הצעת התיקון.

נושא 2- הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או למתן שירות מידע פיננסי - לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור

רקע

בהמשך לעדכון המליאה מחודש מרץ 2024 בנוגע לטיוטת ההוראה בעניין בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי או למתן שירות מידע פיננסי, בטרם פרסומה להערות הציבור, מובאת כעת הטיוטה לאישור המליאה.

עניינה של ההוראה בקביעת פרטים ומסמכים שחברת תשלומים תידרש להגיש לרשות, כאשר היא מעוניינת לעסוק גם בשירותי מידע או ייזום בסיסי לצד עיסוקה הקיים בשירותי תשלום. בהמשך לעדכון המליאה במליאת מרץ כאמור, פורסמה הטיוטה להערות ציבור ולא נתקבלו הערות מן הציבור. לאור האמור, מוצע כעת לאשר את נוסח ההוראה המוצעת.

החלטה

לא היו הערות לחברי המליאה. המליאה אישרה את נוסח ההוראה המוצעת.

נושא 3- הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין ציות וניהול סיכונים - לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור

רקע

במליאה שהתקיימה בחודש אפריל 2024 עודכנו חברי המליאה בנוגע לטיוטת ההוראה בעניין ציות וניהול סיכונים, וזו פורסמה להערות ציבור. מרבית ההערות התקבלו מגופים ישראליים העוסקים כיום בשירותי תשלום ועתידים להיות מפוקחים על ידי הרשות לפי החוק, וכן מגופים בינלאומיים אשר מעוניינים לבחון פעילות זו בישראל. בהמשך להערות הציבור שהתקבלו, בוצעו שינויים בטיוטה בעקבות חלק מההערות, וכעת מובא נוסח מעודכן של טיוטת ההוראה לאישור המליאה.

<u>להלן השינויים המוצעים בטיוטת ההוראה לאור ההערות שהתקבלו מן הציבור</u>: **ראשית**, בעניין כפיפות קצין ציות וכפיפות ממונה ניהול סיכונים – מוצע לקבל הצעות לתיקון ההוראה כך שקצין הציות וממונה ניהול הסיכונים לא יהיו כפופים ישירות למנכ"ל כפי שנקבע תחילה בטיוטה, אלא שיהיו נושאי משרה בכירה בעלי גישה ישירה ומלאה למנכ"ל; **שנית**, מוצע להבהיר כי קצין הציות הוא האחראי לייעץ ולערוך בקרות ציות וכן להתריע כאשר ישנם כשלי ציות. ואולם, האחריות על עמידת החברה בהוראות הדין היא של הדירקטוריון והמנכ"ל; **שלישית**, בנוגע לאישור מסגרת ניהול סיכונים, מוצע לקבל הערה לפיה תוחלף הדרישה שהייתה קיימת בטיוטה הראשונה אשר

קבעה כי הדירקטוריון יאשר ויתקף באופן שנתי את מסגרת ניהול הסיכונים הכוללת: מדיניות, נהלים ובקרות בקשר לניהול הסיכונים. בהקשר זה, מוצע לקבוע דרישה לפיה אחריות הדירקטוריון תהיה אך ורק ביחס למדיניות ולא ביחס לכלל מסגרת ניהול הסיכונים. בהתאם לכך, מוצע להטיל על המנכ"ל את האחריות לתקף ולאשר את יתר הרכיבים של מסגרת ניהול הסיכונים באופן שנתי.

<u>להלן הערות הציבור העיקריות שמוצע לדחות</u>: **ראשית**, התקבלו הערות בדבר כפיפות קצין הציות והיקף משרתו. התקבלה הערה אשר הציעה להכפיף את קצין הציות גם לדירקטוריון ולא רק למנכ"ל. בנוסף, הוצע לקבוע היקף משרה לקצין הציות, כך שעיקר המשרה שלו תהיה לצורך עבודתו כקצין ציות, וככל שהוא עוסק בעיסוקים נוספים, היקף העיסוק בהם לא יעלה על 40% משרה. מוצע לדחות את שתי ההערות האלה. בעניין הכפיפות של קצין הציות, נקבעה בהוראה המוצעת דרישה למעורבות גבוהה יחסית של הדירקטוריון, לצורך קידום עצמאותו של קצין הציות. כמו כן, נקבעה בהוראה המוצעת דרישה לפיה קצין הציות יהיה נושא משרה בכירה, וכי העברת קצין ציות מתפקידו טעונה אישור דירקטוריון, ורק לאחר שתינתן לקצין הציות הזדמנות סבירה להשמיע את עמדתו בפני הדירקטוריון. כמו כן, חלות על קצין הציות חובות דיווח תקופתיות ומידיות לדירקטוריון. לגבי היקף המשרה של קצין הציות, נקבע בהוראה המוצעת כי חברת התשלומים תעניק לקצין הציות את הסמכויות והמשאבים הדרושים למילוי תפקידו באופן נאות ואפקטיבי. זאת, בשים לב למאפיינים השונים שיש לחברות השונות, לגודל והמורכבות של החברות השונות; **שנית**, בהיבט של מסגרת ניהול הסיכונים, נתקבלה הערה לפיה האחריות לגיבוש, ליישום ולהטמעה של מסגרת ניהול הסיכונים צריכה להיות רק של ממונה ניהול הסיכונים. מוצע לדחות את ההערה, מאחר שהאחריות צריכה להיות בדרגים הגבוהים ביותר של החברה, ובכלל זה, של המנכ"ל. עם זאת, יצוין כי בסעיף 16 להוראה המוצעת נקבע שממונה ניהול סיכונים יהיה מעורב בגיבוש והטמעה של מסגרת ניהול הסיכונים.

דיון

לשאלת חברת המליאה האם לפי הנוסח המעודכן של ההוראה המוצעת, הדירקטוריון לא יידרש לאשר שינויים במדיניות ובנהלים בקשר לניהול סיכונים, הושב כי לפי סעיף 15 להוראה המוצעת, המנכ"ל אחראי לגיבוש ויישום המדיניות, הנהלים והבקרות לניהול סיכונים, כמפורט שם. כמו כן, לפי סעיף 14 להוראה המוצעת, הדירקטוריון יתווה את מדיניות ניהול הסיכונים, יסקור ויאשר לפחות אחת לשנה את מדיניות ניהול הסיכונים שגיבש המנכ"ל כאמור. זאת ועוד, הדירקטוריון יקבל דיווחים ויפקח על אופן נאותות ניהול הסיכונים בחברה בפועל, כמפורט בסעיף האמור. בנוסף, הובהר כי סעיף 15 מפרט מה תכלול מדיניות ניהול סיכונים ומה יכללו הנהלים. מדיניות

כוללת למשל את הגדרת הסיכונים הרלוונטיים, מודלים, מתודולוגיות, תיאבון סיכון, תכנית הדרכות, קווי הגנה, אישור מוצר, תיעוד שוטף ועוד. לעומת זאת, הנהלים מסדירים את אופן יישום המדיניות. לפי סעיף 14, המנכ"ל מגבש את המדיניות כגורם הביצועי בחברה, והדירקטוריון, בהיותו גורם מפקח, נדרש לאשר את המדיניות וזאת אחת לשנה.

לשאלת חבר המליאה מדוע ממונה ניהול סיכונים הוא הגורם שממליץ על צעדים לניהול הסיכונים ולא המנכ"ל, הושב כי ממונה ניהול סיכונים נותן המלצות לעניין הצעדים לניהול סיכונים, כגורם עצמאי ומופרד מהפעילות העסקית של החברה, כאשר המנכ"ל והדירקטוריון יקבלו את ההחלטות בקשר עם אופן ניהול הסיכונים בפועל לאור ההוראה.

החלטה

המליאה אישרה את נוסח ההוראה המוצעת.

נושא 4 - הצעת הוראה לחברות תשלומים בעניין מיקור חוץ - לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור

רקע

בהמשך לעדכון המליאה, בטרם פרסום ההוראה המוצעת לחברות תשלומים בעניין מיקור חוץ להערות ציבור, ולאחר בחינת הערות ציבור שהתקבלו, מובא כעת נוסח מעודכן של טיוטת ההוראה לאישור המליאה.

<u>להלן הערות עיקריות שמוצע לקבל</u>: **ראשית**, בעניין גבולות הגזרה של ההוראה, התקבלה הערה לפיה מוצע לצמצם את ההגדרה של הסדר מיקור חוץ כך שהיא תחול על פעילות חברת התשלומים מכוח רישיונה בלבד. צמצום ההגדרה כאמור מוציא מההגדרה וכך גם מתחולתה של ההוראה, הסדרי מיקור חוץ שקשורים למשל לפעילות נוספת שבה עוסקת חברת התשלומים, שלא מכוח רישיונה. מוצע לקבל את ההערה ולתקן את ההגדרה בסעיף 1 להוראה המוצעת בהתאם; **שנית**, מוצע לקבל הערה ביחס למגבלות שנקבעו בסעיף 7 להוראה המוצעת בעניין נושאים שאסור להוציא למיקור חוץ. בנוסח המקור נקבע שאין להוציא למיקור חוץ כל החלטה הכרוכה בשיקול דעת ופתיחת חשבון הלקוח וסגירתו. בעקבות ההערה, מוצע לצמצם מעט את האיסור על ידי קביעה לפיה האיסור בהקשר זה הוא על הוצאת מדיניות, קביעת מדיניות בקשר לפתיחת חשבון הלקוח וסגירתו, לצד איסורים נוספים שנקבעו מלכתחילה, כמו למשל איסור על הוצאת החלטה הכרוכה בשיקול דעת במתן אשראי. לעניין המגבלות בנושא האשראי כאמור, מוצע לתקן את סעיף 7 להוראה המוצעת, בעקבות הערת ציבור, ולקבוע סייג לאיסור האמור כך

שיהיה מותר להוציא למיקור חוץ גם שיקול דעת במתן אשראי בכפוף לתנאים המפורטים שם. למשל, במקרים בהם ספק מיקור החוץ שאליו מוציאים את שיקול הדעת כאמור יהיה חברת בת בבעלות מלאה של חברת התשלומים, ושחברת התשלומים תסדיר בהסכם עם אותו ספק מיקור חוץ את חובתו של הספק לפעול על פי מדיניות ותהליכי פיקוח ייעודיים שתקבע החברה ותפקח על יישומה.

<u>להלן הערות עיקריות שמוצע לדחות:</u> **ראשית**, נתקבלה הערה לפיה יש לצמצם את חובת עריכת הערכת הסיכונים שקשורים למיקור חוץ, כך שהיא תחול רק ביחס להסדרים שעוסקים בהוצאה למיקור חוץ של פונקציות מהותיות ולא של כלל הפונקציות. מוצע לדחות את ההערה, שכן יש חשיבות להערכת סיכונים גם כשמדובר בהוצאה של פונקציות לא מהותיות, למשל במקרה בו מוציאים פונקציות רבות לא מהותיות לספק אחד ובמצטבר נוצר סיכון ריכוזיות שעלול לייצר סיכון משמעותי לחברה; **שנית**, הערה נוספת שמוצע לדחות היא הצעה שלא להחיל את ההוראה מקום בו חברה מפוקחת במדינה אחרת מקיימת בדיקות ודרישות ביחס לאותו ספק מיקור חוץ, שבו רוצה להיעזר גם חברת התשלומים, מעין מיקור חוץ לדרישות של ההוראה לחברה מפוקחת אחרת. מוצע לדחות הערה זו, שכן האחריות והחובה למלא את ההוראה חלה על חברת התשלומים ולכן לא ניתן להוציא זאת למיקור חוץ. כמו כן, לא ניתן לדעת מראש מהן הבדיקות שעורכות אותן חברות אחרות שיכולות גם להיות בחו"ל.

דיון

לשאלת חבר המליאה האם קיימות חובות דיווח שוטפות של ספק מיקור חוץ לחברת התשלומים, למשל בקרות בעיה מהותית, הושב כי חובת דיווח לחברת התשלומים על ידי ספק מיקור חוץ מוסדרת בסעיף 16 להוראה המוצעת. לפי הסעיף, חברת תשלומים נדרשת לכלול בהסכם עם ספק מיקור החוץ חובות דיווח של ספק מיקור החוץ לחברת התשלומים, לרבות עניין חדירה לנתוני לקוחות, נתוני חברת תשלומים, כל שינוי אצל ספק מיקור החוץ שעשוי להשפיע באופן מהותי על יכולתו לבצע את עבודתו ביעילות בהתאם לרמת השירות המוסכמת. בנוסף שאל חבר המליאה, האם קיימות מגבלות בקשר עם העברת פעילות מהותית למיקור חוץ. במענה הושב כי בפרק ד' להוראה המוצעת מפורטות מגבלות בקשר עם העברת פעילות מהותית למיקור חוץ. כך למשל, נקבע עיקרון כללי לפיו החברה נדרשת לקיים בעצמה פעילות ממשית של שירותי תשלום. כמו כן, נקבע כי לא ניתן להעביר למיקור חוץ את אחריות חברת התשלומים. בנוסף, בסעיף 7 להוראה המוצעת מפורטות פעולות מהותיות שלא ניתן להעביר למיקור חוץ, למשל קביעת אסטרטגיה ומדיניות, תיאבון סיכון, פעולות בקרה ופיקוח על מיקור חוץ, קביעת מדיניות בקשר עם פתיחת חשבון ללקוח וסגירתו, וכל החלטה הכרוכה בשיקול דעת בריבית ובמתן אשראי אגב

תשלום. לגבי האשראי, מוצע כאמור לצמצם את האיסור בנושא, וזאת בעקבות הערות ציבור שנתקבלו מחברות בינלאומיות. לדבריהן, לא חלה על חברות כאמור, בעיקר באירופה, חובת רישוי על אשראי אגב תשלום ולכן הן נוהגות להיעזר בחברת בת שלהן שלא מחזיקה ברישיון. על מנת לאפשר להן להמשיך לפעול במודל האמור גם בישראל, ולקידום התחרות, מוצע לצמצם את המגבלה בנושא בכפוף לתנאים כאמור לעיל. עוד שאל חבר המליאה, האם ההוראה המוצעת מתייחסת לסיכוני אבטחת מידע וסייבר אצל ספקי מיקור חוץ, שעלולים לסכן את חברות התשלומים. במענה הושב כי ההוראה המוצעת מתייחסת לניהול סיכוני אבטחת מידע וסייבר בקשר עם מיקור חוץ, כך למשל בסעיפים 4(ב), 8(ה) ו-16(ד) להוראה המוצעת. זאת, בנוסף לאסדרה המפורטת בהוראה לחברות תשלומים בעניין אמצעים טכנולוגיים ואבטחת מידע שאושרה במליאה שהתקיימה בחודש מרץ 2024.

לשאלת חבר המליאה האם הרשות מאשרת לחברת תשלומים להתקשר עם ספק מיקור חוץ, וככל שכן מדוע לא לאשר לכלל חברות התשלומים להתקשר עימו מראש, הושב כי חברת התשלומים אינה נדרשת לאישור הרשות להתקשרות עם ספק מיקור חוץ. ניהול תהליך מיקור החוץ נעשה על ידי החברה, ובכלל זה קביעת נהלים מתאימים והתקשרות בכתב עם ספק מיקור החוץ, וזאת בהתאם לדרישות ההוראה.

החלטה

המליאה אישרה את נוסח ההוראה המוצעת.

נושא 5 - תיקון הוראה לנותני שירותי מידע ויוזמים בסיסיים – לאישור המליאה לאחר פרסום להערות ציבור

רקע

מובאת לאישור המליאה הצעה לתיקון הוראת שירותי מידע וייזום בסיסי. הצעת התיקון פורסמה להערות ציבור, ולא נתקבלו הערות מן הציבור.

התיקון עוסק ב-4 נושאים: **ראשית**, התאמה של מונחים לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023 (להלן: **"חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום"**), וכן תיקון מספר נושאים יישומים שהצטברו בתקופה הזו; **שנית**, החלפת ההוראות שעסקו בדרישות הביטוח או הפיקדון על ידי הפניה להוראה הכוללת, אשר אושרה במליאה בחודש פברואר 2024, של הוראת הון עצמי, פיקוח ופיקדון שתחול על חברות תשלומים, על נותני שירות ייזום בסיסי וכן על נותני שירותי מידע פיננסי; **שלישית**, קביעת האופן בו חברות בעלות רישיון שירות מידע פיננסי יוכלו

להגיש בקשת אישור למתן שירות ייזום בסיסי; **ורביעית**, החלת דרישות אבטחת המידע הקבועות בהוראה על יוזמים בסיסיים, וזאת מאחר ומדובר בשירות שנעשה באותו סטנדרט ובאותם ממשקים בדומה לשירות מידע פיננסי.

דיון

לשאלת חבר המליאה על היחס בין הוראה זו לבין נב"ת 368 ועל הצורך בסעיף 30(י) לתיקון המוצע להוראה, הושב כי מדובר בהוראה מקבילה. נב"ת 368 חל על תאגידים בנקאיים שמפוקחים על ידי בנק ישראל ואילו הוראה זו דומה במהות, אולם חלה על הגופים המפוקחים על ידי רשות ניירות ערך. בנוסף, מדובר בהוראה שכבר קיימת שנתיים וכעת תוקנה רק בהקשר של מתן שירות ייזום בסיסי, בשל ההתייחסות החדשה לכך בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום. לעניין הצורך בסעיף 30(י) לתיקון המוצע להוראה – הוסבר כי מדובר בהטלת אחריות על היוזם לוודא את פרטי הוראת התשלום לפני העברתה לבנק לביצוע, לא ידוע על סעיף מקביל בנב"ת 368 והנושא ייבדק.

לשאלת חבר המליאה על סוג הביטוח הנדרש בפרק ג' להוראה, הושב כי מדובר בביטוח אחריות מקצועית שקיים כבר בשוק, ויש אף מספר חברות שרכשו פוליסת ביטוח כזו. כמו כן, מדובר בהוראה שכבר קיימת ופועלת, נערכה גם התייעצות בנושא עם רשות שוק ההון ועם גורמי המקצוע שם לפני כשנתיים, וכעת התיקון לא מחדש את נושא הביטוח, אלא מפנה להוראה הרלוונטית שאושרה בנושא זה במליאה לפני מספר חודשים.

החלטה

המליאה אישרה את נוסח ההוראה המוצעת.

נושא 6- טיוטת כללי הודעה לרשות ניירות ערך מכוח חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום – לעדכון המליאה לפני פרסום הערות ציבור

רקע

מדובר בהצעת כללי הודעה לרשות ניירות ערך בדבר גופים קיימים. הטיוטה עוסקת באופן הגשת הודעה לרשות ניירות ערך של גופים קיימים, העוסקים במתן שירותי תשלום תחת רישיון של סולק מבנק ישראל או של נותן שירות בנכס פיננסי או נותן שירות אשראי מרשות שוק ההון. גופים אלה נדרשים לעבור לפיקוח הרשות בשביל לתת שירותי תשלום, וכדי ליהנות מהמשך העיסוק שסעיף 81 לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום מאפשר להם. מעבר להגשת בקשת רישיון

בתוך התקופה שנקבעה שם, הם נדרשים להודיע לרשות על עצם קיומם כדי לאפשר ההיערכות ולספק ודאות, שכן כלל הגופים הפעילים בשוק מגישים בקשת רישיון בהתאם לנדרש בחוק.

טיוטת הכללים טכנית בעיקרה, היא כוללת פרטים של המבקש עצמו ושל סוג הרישיון שהוא מחזיק. כאמור, טיוטת הכללים לא באה להחליף בקשת רישיון מלאה כנדרש בחוק ולכן הפרטים יחסית מצומצמים. מאחר שמדובר בכללים שהם יחסית מינוריים, ובשל סדרי הזמן שגופים אלה נדרשים להגיש לרשות את ההודעה ואת בקשת הרישיון, התבקש אישור המליאה לקיצור תקופת פרסום הטיוטה להערות ציבור לשבועיים בלבד.

החלטה

המליאה אישרה את קיצור פרק הזמן לפרסום טיוטת הכללים להערות ציבור לשבועיים בלבד. טיוטת הכללים המוצעת תפורסם להערות ציבור באתר הרשות. לאחר קבלת הערות הציבור וביצוע שינויים בנוסח הטיוטה, ככל שידרשו, יובא לאישור המליאה נוסח מעודכן של טיוטת הכללים.

נושא 7- הארכת הוראה זמנית למנהלי הקרנות והנאמנים בדבר נכסים שמותר להחזיק ולרכוש בקרן גידור בנאמנות – לעדכון המליאה לפני פרסום הערות ציבור

רקע

קרן גידור היא קרן להשקעה משותפת, שמטרתה לפעול באסטרטגיות מסחר שונות, באמצעות שימוש במגוון כלים. עד לשנת 2023 קרנות הגידור שפעלו בישראל גייסו כספים ממשקיעים שמספרם אינו עולה על חמישים וללא פניה לציבור, ומשכך לא חלו עליהן הוראותיו של חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן – **"חוק השקעות משותפות"**), והן לא היו מפוקחות על ידי הרשות. בחודש אפריל 2023 נכנסה לתוקף ההוראה הזמנית למנהלי הקרנות והנאמנים בדבר נכסים שמותר לרכוש ולהחזיק בקרן גידור בנאמנות (להלן: **"ההוראה הזמנית"**), אשר אפשרה הקמת קרנות נאמנות מפוקחות תחת חוק השקעות משותפות, הפועלות באסטרטגיות השקעה דומות לקרנות הגידור. נכון לסוף חודש אפריל 2024, הוקמו 25 קרנות גידור בנאמנות שממועד הקמתן עודף היצירות בהן עמד על 425 מיליון ש"ח, ושווי הנכסים שלהן במועד זה עמד על כ-445 מיליון ש"ח.

בזמן שחלף ממועד תחילת ההוראה, לא זוהו סיכונים מיוחדים הנובעים מפעילות קרנות הגידור בנאמנות. בהתאם להוראות סעיף 65א(ב) לחוק, הרשות רשאית להאריך את תוקפה של ההוראה בשנה נוספת, אם המשיכו להתקיים הנסיבות שבשלהן נדרשה האסדרה. הנסיבות שתוארו לעיל אשר הצדיקו את קביעת ההוראה הזמנית עדיין קיימות, ויתר על כן, הרשות מקדמת בימים אלה

את אסדרתן של קרנות גידור בנאמנות במסגרת טיוטת החוק לעידוד פעילות בשוק ההון אשר אושרה בוועדת שרים לענייני חקיקה בחודש מרץ 2024. בנוסף, איגוד מנהלי הקרנות פנה לסגל הרשות בבקשה להאריך את תוקף ההוראה והביע תמיכה מלאה באסדרה המבוקשת במסגרת טיוטת החוק כאמור. הארכת ההוראה הזמנית תאפשר רצף נורמטיבי אחיד, שיאפשר את המשך ניהול הקרנות המוצעות כיום לציבור עד לאישורה של טיוטת החוק וכניסת התיקונים המוצעים בה לחוק הקרנות לתוקף.

בנוסף, מוצע לבטל את המגבלה הקיימת בהוראה הזמנית על מספר הקרנות המותר לכל מנהל קרן להקים. זאת, מאחר שבזמן שחלף ממועד תחילת ההוראה לא זיהה סגל הרשות סיכונים מיוחדים הנובעים מפעילות קרנות הגידור בנאמנות, ואף לא קשיים תפעוליים המונעים הקמת קרנות גידור נוספות. משכך, מוצע להסיר, במסגרת הארכת תוקף ההוראה הזמנית, את המגבלה הקבועה בסעיף 2.12 להוראה הזמנית, המגבילה את מספר קרנות הגידור בנאמנות המותר לכל מנהל קרן להקים ל-6 קרנות בלבד. יש להוסיף, כי הסרת המגבלה תואמת את המתווה שנקבע בהוראה הזמנית, לפיו מספר הקרנות המותר לכל מנהל קרן עולה עם הזמן והניסיון המצטבר, ואת הנכונות לקדם אסדרה של קבע בחקיקה אשר תאפשר את המשך ניהולן של קרנות אלו.

דיון

לשאלת חברת המליאה כיצד הוראה זו קשורה לחוק עידוד השקעות, הושב כי החוק לעידוד השקעות בשוק ההון כולל בתוכו תיקון לחוק השקעות משותפות, שיאפשר הקמת קרנות אלטרנטיביות, וביניהן גם קרנות גידור בנאמנות. תיקון זה יעגן בתיקון קבע את התשתית המשפטית לקרנות הגידור בנאמנות.

חברי המליאה עודכנו בהצעה להארכת ההוראה הזמנית למנהלי הקרנות והנאמנים בדבר נכסים שמותר להחזיק ולרכוש בקרן גידור בנאמנות בשנה, וכן בהצעה לביטול המגבלה הקיימת על מספר הקרנות המותר לכל מנהל קרן להקים. הארכת ההוראה הזמנית המוצעת תפורסם להערות ציבור, ולאחר קבלת הערות הציבור וביצוע שינויים בנוסח הטיוטה, ככל שידרשו, יובא לאישור המליאה נוסח מעודכן של הטיוטה.